

ת"פ 6728/03/13 - מדינת ישראל נגד יוסף ביטון, עמוס בורנשטיין, אביעד קנפו

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6728-03-13 מדינת ישראל נ' ביטון(אחר/נוסף) ואח'

בפני כב' השופט ירון מינטקביץ
המאשימה
נגד
הנאשמים
מדינת ישראל ע"י לשכת תביעות מחוז ש"י
1. יוסף ביטון
2. עמוס בורנשטיין שניהם ע"י עו"ד ישראל הכט
3. אביעד קנפו (עניינו הסתיים)

גזר דין - נאשמים מס' 1 ו- 2

רקע

הנאשמים מס' 1 ו- 2 הורשעו על פי הודאתם בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות והיזק לרכוש במזיד.

על פי עובדות כתב האשום, הנאשמים עבדו בחודש פברואר 2013 באטליז השייך לגיסם, משה זיסרמן (להלן: **זיסרמן**) בישוב מודיעין עילית.

ביום 27.2.13 בסמוך לשעה 11:30 הגיע גבריאל תירוש (להלן: **המתלונן**) העובד כחוקר פרטי, על מנת לבצע מסירה של צווי עיקול זמניים שהוצאו בעניינו של זיסרמן.

המתלונן פנה לאיטליז על מנת למסור הצווים אך הנאשמים סרבו לקבלם. המתלונן עזב את האטליז ונאשם מס' 1 עקב אחריו.

בסמוך לשעה 20:00 באותו היום הגיע המתלונן לביתו של זיסרמן. אשתו של זיסרמן (שהיא אחותם של הנאשמים) סרבה לפתוח את הדלת והתקשרה לנאשם מס' 1. המתלונן הדביק הצווים על דלת ביתו של זיסרמן, נכנס לרכבו והתכוון לעזוב את המקום.

כאשר התחיל המתלונן בנסיעה הגיעו למקום שלושת הנאשמים במכונית שהיתה נהוגה בידי נאשם מס' 1, חצו את נתיבו של המתלונן והתנגשו חזיתית ברכבו. הנאשמים יצאו ממכוניתם והתנפלו על המתלונן בבעיטות ואגרופים. המתלונן ניסה לברוח, אולם הנאשמים חסמו את דרכו וחיבטו בו בכל גופו.

כאשר הגיע המתלונן לרכבו, הוא לקח את מכשיר הטלפון שלו על מנת להזעיק עזרה ולצלם את הנאשמים. נאשם מס' 3 חטף את מכשיר הטלפון מידו של המתלונן ושבר אותו ואחד הנאשמים לקח את מפתחות רכבו של המתלונן מהרכב

עמוד 1

והשליך אותם לשיחים.

אחד הנאשמים הפיל את המתלונן ארצה במכת אגרוף ושלושת הנאשמים המשיכו לבעוט בו בעודו מוטל ארצה. למקום הגיע סייר בטחון של הישוב ודרש מהנאשמים לעזוב את המתלונן. הנאשמים סרבו ואמרו לסייר שלא יתערב בענין. כאשר הזמין הסייר משטרה, נמלטו הנאשמים מהמקום.

כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נגרמו למתלונן חבלות ושריטות בידיו, רגליו ובטנו. כמו כן חולצתו נקרעה.

בשל כל אלה הורשעו הנאשמים בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות והיזק לרכוש, עבירות על סעיפים 382(א) ו 452 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

עמדות הצדדים

הודאת הנאשמים באה בעקבות הסדר דיוני, במסגרתו תוקן כתב האשום והנאשמים הודו והורשעו. בין הצדדים הוסכם, כי בטרם הטעונים לעונש יופנו הנאשמים לקבלת תסקיר שירות המבחן וחוות דעת של הממונה על עבודות שירות, אך לא היתה כל הסכמה בין הצדדים לענין ענשיהם של הנאשמים.

ב"כ המאשימה שם דגש על חמרת העבירות אותן עברו הנאשמים. כן התייחס לעברו הפלילי של נאשם מס' 1. בטעונו ביקש להשית על נאשם מס' 1 עונש של מאסר בפועל לריצוי ממש ועל נאשם מס' 2 עונש של מאסר בפועל, אשר ירוצה בעבודות שירות.

ב"כ הנאשמים טען, כי עברו הפלילי של נאשם מס' 1 אינו מכביד כפי שנטען, וכי יש לתת משקל להליך שיקום אותו עבר ולכך שהיום נאשם מס' 1 מנהל חברה גדולה למיזוג אויר ולומד משפטים. לאור אלה ביקש להמנע מלהשית עליו מאסר.

ביחס לנאשם מס' 2 טען, כי יש לבטל את הרשעתו ולהשית עליו עונש של"צ.

נאשם מס' 1 ביקש לומר את דברו. במהלך דבריו סיפר, כי הוא משמש מנכ"ל חברת מיזוג אויר גדולה, אשר שוויה 50 מליון דולר. במהלך דבריו הציג מסמכים שונים הנוגעים לחברה ולמנהליה ומכתב המלצה ביחס אליו שנערך על ידי עו"ד שמעון שרביט (אשר ייצג הנאשם בתחילת ההליכים). עוד סיפר, כי הוא סטודנט מצטיין למשפטים.

מתחם העונש ההולם

חומרת מעשיהם של הנאשמים זועקת. הנאשמים תקפו את המתלונן באלימות שלוחת רסן, גרמו לו חבלות והיזק לרכושו, כאשר כל חטאו היה שמסר צווי עיקול לקרוב משפחתם.

במעשיהם של הנאשמים מתקיימים מספר מאפייני חומרה:

ארוע יזום מראש: הנאשמים נקראו על ידי אשתו של זיסרמן (שהיא אחותם) והגיעו לזירה בכוונה לתקוף את המתלונן. יש בכך תכנון מוקדם של התקיפה - גם אם זמן קצר קודם לביצועה.

ריבוי המשתתפים: שלושת הנאשמים חברו יחדיו על מנת לתקוף את המתלונן.

"דבקות במשימה": לאחר שהותקף המתלונן, הוא ניסה לברוח מהמקום. הנאשמים חסמו את דרכו ומנעו ממנו להמלט. גם כאשר המתלונן הופל ארצה חסר אונים, הנאשמים המשיכו להכותו ולבעוט בו. אפילו כאשר הגיע למקום איש מרות - סייר בטחון - והורה לנאשמים לעזוב את המתלונן, הם המשיכו להכותו, עד שהסייר הזעיק למקום משטרה.

זהות הקרבן: המתלונן אמנם אינו עובד ציבור אך צו העיקול אותו מסר הוא החלטה שיפוטית, אשר יש לכבדה. במקום לכבד ההחלטה, הנאשמים פרקו את זעמם על השליח ותקפו אותו באלימות. יש בכך לבטא זלזול לא רק בשלמות גופו של המתלונן וכבודו, אלא גם ללמד על יחסם של הנאשמים לצווי בית משפט ולשלטון החוק בכלל.

תוצאות המעשה: הנאשמים תקפו את המתלונן בברוטליות חסרת מעצורים וגרמו לו לחבלות ממשיות. מעבר לחבלות הגוף, המעשים פגעו בכבודו ושלוות נפשו של המתלונן. גם ללא נתונים מלאים לא קשה להבין הפגיעה אשר שנגרמה למתלונן.

העדר "יריבות אישית": הנאשמים התערבו בענין לא להם - צו עיקול אותו קיבל גיסם, זיסרמן. ניתן להבין ללבו של אדם המקבל צו עיקול - יש בכך כדי לגרום לתסכול וכעס. ברור עם זאת, כי אין בכך כדי להצדיק תגובה אלימה כלפי השליח מוסר הצו. אך במקרה זה הנאשמים כלל לא היו צד לענין, שכן הצו כלל לא הופנה כלפיהם, ואינם יכולים להשמע בטענה כי קבלת הצו גרמה להם לתגובה רגשית חריגה אשר גרמה להם לאבד את שיקול דעתם.

חברה שומרת חוק אינה יכולה להשלים עם התנהגות בריונית, אלימה ופורעת חוק מעין זו, או לגלות כלפיה סובלנות או סלחנות. אין כל ערך ברטוריקה נמלצת בגנות האלימות, אשר אינה מגובה בעונש מרתיע, המעביר ליחיד ולרבים את המסר בדבר הפסול והאסור שבמעשים.

ר' למשל לענין זה ע"פ 4173/07, מדינת ישראל נ' פלוני, שם נפסק:

"ולגופו של עניין. רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברין האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה."

קיימים מספר הבדלים בין מעשיהם של נאשם מס' 1 ונאשם מס' 2: נאשם מס' 1 היה הרוח החיה שמאחורי הארוע; בבוקר יום הארוע הוא עקב אחרי המתלונן. בערב, כאשר הגיע המתלונן לביתו של זיסרמן, אשתו של זיסרמן התקשרה אליו לבקש עזרה. נאשם מס' 1 הוא זה שלקח את נאשמים מס' 2 ו- 3 למקום וזה שנהג במכונית ופגע ברכבו של המתלונן.

לפיכך מעשיו של נאשם מס' 1 מחייבים השתתפות מאסר ממש, לריצוי מאחורי סורג ובריאח לתקופה שבין חצי שנה לשלוש שנים וכן מאסר מותנה ופיצוי כספי לקרבן העבירה. ר' למשל ע"פ 50582-05-13, פנחס נ' מדינת ישראל.

גם מעשיו של נאשם מס' 2 מצדיקים השתתפות מאסר ממש, לריצוי מאחורי סורג ובריאח לתקופה שבין מספר חודשים לשנתיים וחצי וכן מאסר מותנה ופיצוי כספי לקרבן העבירה.

אני ער לכך שהמאשימה לא עתרה להשתתפות פיצוי, אך לטעמי רכיב זה מתחייב בנסיבות הענין, מה גם שאין מדובר ברכיב ענשי רגיל, שכן הוא אינו בין הנאשם למדינה, אלא בין הנאשם לקרבנו.

נסיבות אשר אינן קשורות בעבירה

נאשם מס' 1

נאשם מס' 1 יליד 1986, גרוש ואב לילד. ממסמכים שהגיש עולה, כי הוא עובד בתפקיד ניהולי בחברה למיזוג אוויר וכי החל בלימודי משפטים.

זקפתי לזכות נאשם מס' 1 הודאתו במיוחס לו, אשר היה בה ללמד על הבנת הפסול במעשים.

כן הבאתי בחשבון העובדה, כי שהה במעצר בית מלא מספר חודשים ולאחר מכן במעצר בית חלקי. עם זאת, ההליכים התיק התמשכו בשל בקשת הנאשם לקבל תסקיר שירות המבחן ושיבת הטעונים לעונש נדחתה פעמיים בשל העובדה שב"כ הנאשמים לא היה ערוך לטעונים לעונש.

מנגד, לחובתו של נאשם מס' 1 הרשעות קודמות לא מעטות:

בשנת 2003 הורשע בבית המשפט לנוער בגין עשרה תיקים, ובהם עבירות אלימות, החזקת סכין, רכוש, התפרצויות, מרמה והפרת הוראה חוקית, ונדון בגינן למאסר מותנה.

בשנת 2005 הורשע בעבירות התפרצות והפרת הוראה חוקית ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2006 הורע בעבירות אלימות והיזק ונדון לשל"צ ומאסר מותנה.

בשנת 2007 הורשע בעבירות של העלבת עובד ציבור והתנגדות למעצר ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2009 הורשע בעבירות איומים והעלבת עובד ציבור ונדון לשל"צ, מבחן ולהארכת מאסר מותנה.

בשנת 2013 הורשע בהחזקת סמים לצריכה עצמית.

לאור בקשת הצדדים הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם מס' 1. התסקיר מפרט את נסיבותיו האישיות, קורות חייו ורקעו המשפחתי, אשר אין בהם נתונים יוצאי דופן. עולה מהתסקיר, כי הרקע לביצוע העבירה הוא נטיתו של נאשם מס' 1 לפעול באופן אימופולסיבי, לצד הצורך להראות לסביבה את יכולותיו וכוחותיו.

להערכת השירות נאשם מס' 1 מקבל אחריות לעבירה ומעונין לעבור טיפול לשליטה בכעסים והתמודדות במצבי לחץ על מנת למנוע השנות מקרים דומים.

לאור אלה המלצת שירות המבחן היא להשית על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות וצו מבחן לשנה וכן לחייבו לפצות את המתלונן.

נאשם מס' 2

נאשם מס' 2 יליד 1992. רווק. אין לחובתו הרשעות קודמות.

זקפתי לזכות נאשם מס' 2 הודאתו במיוחס לו, אשר היה בה ללמד על הבנת הפסול במעשים.

כן הבאתי בחשבון העובדה, כי שהה במעצר בית חלקי לאורך ההליכים. עם זאת, כפי שצינתי קודם, ההליכים התיק התמשכו בשל הצורך לקבל תסקיר שירות המבחן וישיבת הטעונים לעונש נדחתה פעמיים בשל העובדה שב"כ הנאשמים לא היה ערוך לטעונים לעונש ובשל העובדה שנאשם מס' 2 לא התייצב בפני הממונה על עבודות השירות וקבלת חוות הדעת בעניינו התעכבה.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי נאשם מס' 2 התגייס לצבא אך הפסיק שירותו ונרשם ללימודי משפטים. כן מפורטים קורות חייו ורקעו המשפחתי, אשר אין בהם נתונים יוצאי דופן.

בפני השירות קיבל נאשם מס' 2 אחריות חלקית למעשיו, תוך צמצום חלקו. בפני השירות הביע צער וחרטה על מעשיו והסביר כי הרקע למעשה היה רצונו להגן על אחותו.

להערכת השירות הסיכוי כי נאשם מס' 2 יחזור על ביצוע עבירות דומות בינוני, ואינו מתאים להליך שיקומי או טיפולי. לאור כל אלה, המלצת שירות המבחן היא להשית על נאשם מס' 2 מאסר לריצוי בעבודות שירות ופיצוי למתלונן.

דין והכרעה

נאשם מס' 1

כנגד השיקולים העומדים לזכותו של נאשם מס' 1, ובעיקר הודאתו, עומד עברו המכביד. עיון בגליון המרשם הפלילי של נאשם מס' 1 מלמד, כי המערכת נהגה בו סלחנות וסובלנות פעמים רבות, תוך המנעות מהשתת עונשים מכבידים. למרבה הצער, נראה כי נאשם מס' 1 פירש ההתחשבות והמתינות בהן נהגו בו, כהיתר להמשיך ולעבור עבירות ולפגוע באחרים.

לא ראיתי כי נסיבותיו האישיות של נאשם מס' 1 מצדיקות המנעות מהשתת מאסר בפועל. העובדה כי הוא משמש בתפקיד ניהולי בחברה למיזוג אויר בודאי שאינה מהווה חסינות מהטלת מאסר. גם העובדה כי למד משפטים אינה מצדיקה הקלה עמו - אדרבה, יש לצפות ממי שטרך ולמד את הדין כי יציית לו ויכבדו - ומעשיו של נאשם מס' 1 מעידים כי מורא החוק וכיבודו זרים לו.

באיון שבין נסיבותיו האישיות של נאשם מס' 1 והשיקולים השונים בעניינו, ראיתי לגזור ענשו בצדו הבינוני - נמוך של מתחם העונש ההולם ולהעמידו על אחד עשר חדשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

נאשם מס' 2

לזכות נאשם מס' 2 זקפתי את הודאתו, עברו הנקי וגילו הצעיר (בעת ביצוע העבירה היה כבן 21, ר' בהקשר זה ע"פ 452/14, לענין ההתייחסות בפסיקה לנאשמים שחצו את גיל הבגרות). לאור אלה, היה מקום להעמיד ענשו על הרף הנמוך של מתחם העונש, קרי חודשי מאסר בודדים לריצוי ממש.

עם זאת, לאור גילו וההנחה כי בעת שעבר העבירה נסחף אחרי נאשם מס' 1, ענין שיש לו משמעות לענין סיכויי שיקומו בעתיד, ובעיקר לנוכח עמדת המאשימה, כי יש להשית על נאשם זה עונש של מאסר בעבודות שירות, ראיתי לחרוג מעט ממתחם העונש ההולם ולהשית על נאשם מס' 2 עונש של ששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ופיצוי למתלונן. אלמלא עמדתה של המאשימה היה לטעמי מקום להשית גם על נאשם מס' 2 עונש של מאסר לריצוי ממש, אך לא

ראיתי להשית עליו עונש חמור יותר מאשר עתרה המאשימה.

לאור התוצאה אליה הגעתי, מיותר לציין כי לא ראיתי כל בסיס לבקשה לבטל הרשעתו של נאשם מס' 2. אין בנתוני האישיים (לרבות העובדה כי נרשם ללימודי משפטים) או בנסיבות ביצוע העבירה כל בסיס לחריגה מהכלל, כי דינו של מי שביצע עבירה להיות מורשע בה, ואין באמור בתסקיר שירות המבחן שום אחיזה לבקשה לבטול ההרשעה.

חריגה מעקרון אחידות הענישה

אני ער לפער המהותי בין ענשיהם של שני הנאשמים שלפני. כלל ידוע בפסיקה הוא, כי אין זה רצוי לגזור ענשים שונים על עבריינים המבצעים עבירה דומה. עם זאת, ישנן הבחנות מהותיות בין שני הנאשמים, המצדיקות הפער: ראשית, כפי שפרטתי למעלה, חלקו של נאשם מס' 1 בארוע מרכזי יותר מזה של נאשם מס' 2, ועל כן גם קבעתי מתחם עונש הולם שונה בעניינו. שנית, נאשם מס' 1 מבוגר יותר מנאשם מס' 2 ולחובתו הרשעות קודמות לא מעטות. הבחנות אלו מצדיקות את החריגה מעקרון אחידות הענישה, שכן השתת עונשים דומים על שני הנאשמים איננה צודקת בנסיבות הענין ואינה מבטאת נכונה את ההבדלים ביניהם.

ועם כל אלה, בעת גזירת דינו של נאשם מס' 1 הבאתי בחשבון, בין יתר השקולים, גם את ענשו של נאשם מס' 2, ולא מיציתי עמו את הדין.

לפיכך גוזר על נאשם מס' 1 את הענשים הבאים:

- א. אחד עשר חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 18.5.14. ככל שלא יקבל נאשם מס' 1 הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר במגרש הרוסים בירושלים.
- ב. שבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירות אלימות שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירות אלימות שהיא עוון, לרבות איומים או היזק לרכוש, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. פיצוי למתלונן גבריאל תירוש, עד תביעה מס' 2, בסך 10,000 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 18.5.14.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירותבתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336.

גוזר על נאשם מס' 2 את הענשים הבאים:

- א. ששה חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצו בעבודות שירות. תחילת ריצוי העונש ביום 10.6.14. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 8:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במחוז הדרום. ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ההשמה או מועד תחילת הריצוי, הדבר יעשה על ידי ממונה עבודות שירות ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.
- ב. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור על אחת מן העבירות בהן הורשע תוך שלוש שנים מהיום.
- ג. פיצוי למתלונן גבריאל תירוש, עד תביעה מס' 2, בסך 7,000 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 18.5.14.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתנה היום, ט' ניסן תשע"ד, 09 אפריל 2014, במעמד
הצדדים.